

Dato: 26-02-2014
Sagsnr. 2012-5757
Ansvarlig: THA

Notat

om

Bemærkninger til høringssvarene vedr. forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn (Indførelse af takstsystem, godkendelsesordning, kursus i arbejdsgiver- og arbejdslederfunktioner m.v. i ordninger med kontant tilskud til ansættelse af hjælpere og borgerstyret personlig assistance)

Hørte myndigheder og organisationer

Lovforslaget har været sendt i høring den 20. december 2013 med svarfrist den 20. januar 2014.

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Ankestyrelsen, DA, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Fagligt Fælles Forbund (3F), FOA, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, LO, LOBPA, Sjældne Diagnoser, Socialchefforeningen, Socialtilsynet i Region Hovedstaden, Socialtilsynet i Region Midtjylland, Socialtilsynet i Region Nordjylland, Socialtilsynet i Region Sjælland og Socialtilsynet i Region Syddanmark. Herudover har lovforslaget været tilgængeligt på Høringsportalen.

Modtagne høringssvar

Følgende har svaret: Advokatrådet, Ankestyrelsen, DA, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, de fem socialtilsyn, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, LO (samlet svar, der inkluderer FOA og 3F) og LOBPA.

Herudover er der modtaget svar fra Aarhus Kommune, BPA Nord, Britt Hermannsen, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Erhvervsstyrelsen, Jens Bo Sørensen, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, Muskelsvindfonden, Olivia Danmark, Pia Mie Haase, PTU og Rolf Heitmann.

Advokatrådet, DA og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Ændringer på baggrund af høringsrunden

Der er ud over sproglige præciseringer og korrekturmæssige ændringer foretaget følgende ændringer på baggrund af høringsrunden:

- I lovtæksten og bemærkningerne er det præciseret, at kravet om gennemførelse af kursus i arbejdsleder- og arbejdsgiveransvar er et udgangspunkt, og at det er kommunen, der beslutter, hvorvidt kurset skal gennemføres. Hvis det f.eks. er åbenbart, at borgeren eller den nærtstående kan/ikke kan varetage arbejdsgiver- og/eller arbejdslederfunktionerne, kan kurset undlades.
- I lovtæksten og bemærkningerne er det præciseret, at den nærtstående, med hvem der kan indgås aftale om overførsel af BPA-tilskuddet, af kommunen skal vurderes som egnet, herunder som udgangspunkt have gennemført kurset i varetagelse af arbejdsgiverfunktionerne.
- I bemærkningerne er det tilføjet, at socialtilsynenes tilsyn ikke omfatter kvaliteten i den enkelte BPA-ordning.
- I bemærkningerne er det tilføjet, at det med forslaget om øget brug af rådighedstimer er sikret, at en hjælpers aktive tjeneste under en rådighedsvagt kan aflønnes med fuld nattetakst, jf. takstsystemet.

Bemærkninger til lovforslaget

A. Generelle bemærkninger

Aarhus Kommune, BPA Nord, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Syddjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, de fem socialtilsyn, KL, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, LOBPA, Olivia Danmark og PTU er overordnet positive over for grundelementerne og intentionerne i forslaget. Det bemærkes, at de fem socialtilsyn alene har kommentarer til den del af forslaget, der omhandler socialtilsynets godkendelse og tilsyn med foreninger og virksomheder.

Kommentarer

Med lovforslaget foreslås der en række justeringer i BPA-reglerne, bl.a. indførelse af et takstsystem for udmåling af tilskud og en godkendelsesordning for foreninger og virksomheder, der ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i BPA-ordninger.

Lovforslaget har overordnet til formål at fremtidssikre BPA-ordningerne med fokus på fleksibilitet og borgerens selvbestemmelse, at medvirke til at sikre mere simple ordninger for både borgere og kommuner og at understøtte kommunernes mulighed for at styre udgifterne til ordningerne mere hensigtsmæssigt.

B. Bemærkninger til lovforslagets enkelte elementer

1. Arbejdsgiver- og arbejdslederansvar

Britt Hermannsen, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer og Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland finder kravet om kursus i varetage af arbejdsleder- og arbejdsgiverfunktioner bekymrende i forhold til mulighederne for at få bevilget eller bevare en BPA-ordning. Herudover udtrykker Danske Handicaporganisationer bekymring for, at kurserne vil indsnævre målgruppen for BPA.

Aarhus Kommune, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, Muskelsvindfonden og Olivia Danmark anfører, at det er uklart, hvad kurserne skal indeholde, hvilke krav der skal gælde ved den afsluttende vurdering, og hvem der skal være kursusleverandør.

Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, LOBPA, Muskelsvindfonden og PTU finder det retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at en kursusleder skal foretage den afsluttende vurdering af, om borgeren er egnet uden klageadgang.

Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Jens Bo Sørensen, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, Muskelsvindfonden og PTU anfører, at den absolutte tidsgrænse for kursernes gennemførelse er problematisk, fordi nogle borgere kan have behov for en længere indfasningsperiode. Endvidere giver forslaget det indtryk, at de, der ikke formår at gennemføre kurset i tre forsøg, er definitivt afskåret fra at få BPA. KL anfører, at perioden på 1 ½ år bør regnes fra første kursusdeltagelse og ikke fra bevillingen af BPA.

Dansk Socialrådgiverforening og LOBPA ønsker beskrevet, hvad der skal ske, hvis borgeren/den nærtstående ikke efter de tre forsøg på at gennemføre kurset vurderes at være egnet til at varetage arbejdsgiver-/arbejdslederfunktionerne. Danske Handicaporganisationer og Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet ønsker præciseret, hvornår det er en forudsætning, at borgeren gennemfører kurset. KL ønsker præciseret, at det skal være op til kommunen at beslutte, om kurset skal gennemføres, og at kurset er et redskab for kommunen til at vurdere borgerens evne til at varetage arbejdsgiver-/arbejdslederfunktionerne, og at der på et senere tidspunkt kan stilles krav om kursets gennemførelse, hvis der opstår tvivl om borgerens egnethed. Aarhus Kommune ønsker oplyst, om borgeren har ret til et kursus, selv om borgeren ikke vurderes at tilhøre personkredsen for BPA.

Ankestyrelsen og Olivia Danmark finder det uklart, om der også gælder et krav om kursus for den nærtstående, som tilskudsmodtageren kan overdrage arbejdsgiveransvaret til på linje med foreninger og virksomheder.

Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Klubben for Bru-

gere og Hjælpere i Nordjylland, LOBPA og Muskelsvindfonden er skeptiske over for præciseringen i BPA-vejledningen med en fejlliste. I stedet bør det præciseres, at der altid skal foretages en helhedsvurdering, hvor positive og negative hændelser vægtes op mod hinanden

Kommentarer

Formålet med forslaget om indførelse af krav om kursus som led i vurderingen af betingelserne for at kunne varetage arbejdsgiver- og/eller arbejdslederfunktionerne er at medvirke til, at borgeren eller den nærtstående får et bedre kendskab til reglerne. Desuden er formålet at medvirke til at nedbringe de administrative ressourcer i kommunerne på at vejlede og rådgive borgerne eller de nærtstående løbende. Forslaget kan desuden sammen med præciseringen af vejledningen understøtte, at kun borgere og nærtstående, der faktisk er i stand til at varetage arbejdsgiver- og arbejdslederopgaverne, får lov til at varetage disse funktioner.

Det skal understreges, at forslaget om indførelse af kurser i øvrigt ikke berører afgrænsningen af målgruppen for BPA. Betingelserne for at være omfattet af målgruppen, herunder at borgeren skal have betydelig og varigt nedsat funktionsevne, videreføres således uændret, og der ligger dermed ikke en indsnævring af målgruppen i forslaget.

Kurserne skal indeholde en gennemgang af opgaverne forbundet med varetagelse af arbejdsgiver- og arbejdslederfunktionerne. Socialstyrelsen vil få til opgave at gennemføre et udbud og gå i dialog med en ekstern leverandør om at udarbejde kursusmateriale og grundlaget for den afsluttende vurdering. Det vil blive stillet som et krav, at Socialstyrelsen og den eksterne leverandør går i dialog med handicaporganisationerne og KL om indholdet af kurserne.

I forhold til tidsgrænserne for kursernes gennemførelse bemærkes, at tidsgrænsen på 1 ½ år for kurset i arbejdslederfunktionerne regnet fra ordningens etablering er foreslået for at undgå, at ordninger, hvor det ikke vurderes, at borgeren/den nærtstående kan varetage arbejdslederfunktionen, fortsætter i en længere periode. De tre forsøg til at gennemføre kurserne i arbejdsgiver- og arbejdslederfunktionerne er foreslået for at sikre særligt ”nye” borgere/nærtstående en rimelig tid til oplæring/træning. Det bemærkes i denne forbindelse, at en borger/nærtstående, der ikke har kunnet gennemføre kurserne i tre forsøg, ifølge lovbemærkningerne på et senere tidspunkt kan få et afslag genoptaget i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger, f.eks. hvis der foreligger ændrede forhold.

Hvis kommunen vurderer, at borgeren/den nærtstående ikke kan fungere som arbejdsgiver, kan en afgørelse om BPA gøres betinget af, at der indgås aftale om overdragelse af arbejdsgiveransvaret. Hvis kommunen vurderer, at borgeren/den nærtstående ikke kan fungere som arbejdsleder, skal der, hvis BPA-ordningen allerede er etableret, ske en afvikling, og kommunen må derefter sikre, at hjælpebehovet bliver dækket på anden vis.

Det er intentionen med forslaget, at kurserne indgår som led i kommunens samlede vurdering af, om borgeren eller den nærtstående er i stand til at fungere som arbejdsgiver og/eller arbejdsleder. Det er derfor også forudsat, at det er kommunen, der beslutter, hvorvidt kurset skal gennemføres. Hvis det f.eks. er åbenbart, at borgeren eller den nærtstående kan/ikke kan fungere som arbejdsleder og/eller arbejdsgiver, kan kurset undlades. Det vil således alene være i de tilfælde, hvor der er tvivl, at kommunen kan beslutte, at kurset skal gennemføres. Dette er tydeliggjort i lovteksten og bemærkningerne. Yderligere bemærkes, at kurset i sagens natur heller ikke skal gennemføres, hvis det vurderes, at borgeren falder uden for den personkreds, der kan modtage BPA.

Hvis en borger eller nærtstående ønsker at indgå aftale om overdragelse af arbejdsgiveransvaret til en anden nærtstående, er det en forudsætning, at denne nærtstående af kommunen vurderes egnet til at varetage arbejdsgiverfunktionerne, herunder som udgangspunkt har gennemført kurset i varetagelse af arbejdsgiverfunktionerne. Dette er præciseret i lovteksten og bemærkningerne til lovforslaget.

I forhold til den foreslåede præcisering i BPA-vejledningen skal det understreges, at der alene er tale om vejledningstekst, hvor der vil blive opstillet eksempler på fejl i varetagelsen af arbejdsgiver- og arbejdslederfunktionerne, f.eks. sexchikane, uretmæssig firing af en hjælper m.v. Disse fejl kan, hvis der er givet forudgående advarsel, føre til, at betingelsen om at være i stand til at varetage arbejdsgiver- og/eller arbejdslederfunktionerne ikke længere kan anses for opfyldt, eller der kan stilles krav om nyt kursus med afsluttende vurdering fra kursuslederens side af, at borgeren eller den nærtstående er egnet. Der er dermed ikke tale om, at en af de nævnte fejl pr. automatik skal have konsekvenser. Dette vil – i lighed med, hvad der gælder i dag – bero på en konkret vurdering fra kommunens side, både i forhold til om der skal være konsekvenser og i givet fald hvilke.

2. Takstsystem

BPA Nord, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Dansk Socialrådgiverforening og Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland fremhæver vigtigheden af, at der ikke med indførelsen af takstsystemet sker forringelser af allerede ansatte hjælpere løn. Dansk Handicap Forbund bemærker, at ikrafttrædelsestidspunktet for takstsystemet skal sikre, at det bliver muligt at varsle hjælpere om ændrede ansættelsesforhold.

Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, Jens Bo Sørensen, LO, LOBPA, Muskelsvindfonden og PTU anfører, at det er afgørende, at arbejdsgiveren har mulighed for at tiltræde en overenskomst fuldt ud. Dansk Erhverv og LOBPA opfordrer til, at takstsystemet sikrer en gennemskuelig udmåling, og at relevante parter bliver inddraget i dialogen om udmøntningen.

BPA Nord, Bruger & Hjælper Gruppen Midt og Syddjylland, Brugerklubben Aarhus, Danske Handicaporganisationer, Jens Bo Sørensen, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, LOBPA og Muskelsvindfonden anfører, at taksten ved overførsel af tilskud til foreninger og virksomheder skal fastsættes på et niveau, så der rent faktisk gives mulighed for udfyldelse af arbejdsgiverrollen, og brugerne reelt får mulighed for at vælge mellem foreninger og virksomheder. Der gives udtryk for et behov for en grundsats kombineret med forskellige tillægstakster efter behov og ordning.

LOBPA, Muskelsvindfonden og Olivia Danmark anfører, at bestemmelsen om hjælp i helt særlige tilfælde ved ekstraordinære behov bør være en skalbestemmelse for kommunerne i stedet for en kan-bestemmelse. Dansk Handicap Forbund ønsker flere eksempler på bestemmelsens anvendelse. Danske Handicaporganisationer anfører, at det med bestemmelsen skal kunne sikres, at arbejdsgiveren får mulighed for at udbetale en progressiv løn til hjælperne. PTU finder undtagelsen for snæver.

KL ønsker en beskrivelse af, hvorledes takstsystemet skal anvendes i sager, hvor en borger både modtager BPA og respirationsbehandling.

Aarhus Kommune vurderer, at takstsystemets indførelse vil betyde, at lovforslaget ikke kan holdes inden for den eksisterende økonomiske ramme. Endvidere vil det give stor administration at skulle genberegne alle BPA-ordninger og omlægge til takstsystemet. LO anfører, at hvis taksten reelt skal gøre det muligt at overholde en overenskomst, anser man det for yderst tvivlsomt, om de øgede omkostninger herved vil kunne modsvares af kommunernes besparelser på administrationen af ordningerne.

Kommentarer

Den nærmere udformning af takstsystemet, herunder en fastsættelse af taksterne størrelse, vil blive foretaget på bekendtgørelsesniveau. Et udkast til bekendtgørelse vil blive udsendt i høring i overensstemmelse med vanlig høringspraksis.

Taksterne for løn m.v. til hjælpere vil tage udgangspunkt i de overenskomstmæssige aftaler på området. Det vil herefter være op til den, der varetager arbejdsgiverfunktionerne i den enkelte BPA-ordning at indgå aftaler med hjælperne om løn- og ansættelsesvilkår i øvrigt. De elementer, som vil indgå i taksten til løn m.v. til hjælpere, svarer til de elementer, som efter politisk beslutning herom indgår i den nugældende BPA-bekendtgørelse. Der er elementer i overenskomsterne, som ikke vil blive medtaget i taksten, herunder 6. ferieuge, fritvalgstillæg og dækning af udgifter til beklædning.

Taksten for omkostninger ved overførsel af tilskud til forening eller privat virksomhed vil blive fastsat på bekendtgørelsesniveau. Taksten vil få et niveau, som vurderes at gøre det muligt for den enkelte forening eller virksomhed samlet set at administrere arbejdsgiveropgaverne i de ordninger, hvor den er arbejdsgiver, og som samtidig vurderes at gøre det muligt for borgerne eller de

nærtstående at træffe et reelt valg mellem de godkendte foreninger og virksomheder. Taksten vil blive fastsat som et beløb pr. bevilget BPA-time, således at den samlede takst for omkostninger ved overførsel af tilskud varierer med hvor mange BPA-timer, borgeren er visiteret til. Dette vurderes, at være den mest simple model, hvor kommunerne ikke skal anvende administrative ressourcer på at vurdere, hvilken takst borgeren har behov for.

Det tilskud, som udmåles efter takstsystemet, skal som udgangspunkt kunne dække alle omkostninger ved BPA. Det er den, der har arbejdsgiveransvaret i den enkelte BPA-ordning, der har ansvaret for at sikre dette. Forslaget om mulighed for at yde tilskud i helt særlige tilfælde er derfor en kan-bestemmelse og udgør en snæver undtagelse. Et eksempel på en situation, hvor den foreslåede mulighed vil kunne finde anvendelse, vil være, hvis borgeren har behov for at fastholde et bestemt korps af hjælpere, fordi borgeren nærmer sig afslutningen på livet, og hvor hjælperne har så høj anciennitet, at omkostningerne overstiger taksten.

I forhold til en beskrivelse af anvendelsen af takstsystemet i sager, hvor borgeren modtager såvel BPA som respirationsbehandling henvises til ministeren for sundhed og forebyggelses lovforslag om hjælperordninger til borgere med respirationsinsufficiens.

Vedrørende de økonomiske konsekvenser af lovforslaget, herunder takstsystemet, er ministeriet i dialog med KL.

3. Godkendelsesordning og tilsyn

De fem socialtilsyn påpeger, at der bør ske en præcisering af godkendelseskriterierne, godkendelses- og tilsynsopgavens indhold, takstprincipper, og at tilsynet ikke omfatter det kvalitative indhold af den enkelte BPA-ordning. Etableringsudgifter i forhold til de nye opgaver forudsættes dækket.

Dansk Erhverv, Danske Regioner, KL og LOBPA opfordrer til så entydige og klare godkendelseskriterier som muligt, ligesom det foreslås præciseret i loven, at der skal føres tilsyn med foreningerne og virksomhederne en gang årligt. BPA Nord, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus og Klubben for Brugere og Hjælper i Nordjylland udtrykker bekymring for eventuelle krav om sikkerhedsstillelse og likviditetskrav ved fastlæggelsen af godkendelseskriterier, der kan udelukke foreninger, som ønsker at varetage arbejdsgiverfunktioner i BPA-ordninger.

Dansk Erhverv ser det som afgørende, at det bliver muligt at få en samlet national godkendelse for foreninger og virksomheder, der praktiserer i flere kommuner. På samme måde bør den enkelte forening og virksomhed kun skulle forholde sig til en tilsynsmyndighed. LOBPA ønsker præciseret, hvilket socialtilsyn en forening eller virksomhed hører under, ligesom det bør fremgå af ordlyden i socialtilsynslovens klageregel, at foreninger og virksomheder har klageadgang.

Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, LO, Muskelsvindfonden og PTU ønsker, at godkendelsesordningen træder i kraft så hurtigt som muligt. De fem socialtilsyn foreslår ikrafttrædelsen udskudt til den 1. januar 2015, og fristen for godkendelse af allerede etablerede foreninger og virksomheder foreslås udskudt til den 1. januar 2017.

Dansk Erhverv og LOBPA foreslår, at de øgede udgifter, som foreninger og virksomheder påføres for godkendelse og tilsyn, afspejles i takstsystemet. KL foreslår en præcisering af, at foreningernes og virksomhedernes udgifter til godkendelse og tilsyn ikke kan viderefaktureres til kommunerne. Aarhus Kommune bemærker, at hvis udgifterne til godkendelse og tilsyn indregnes i taksten for overførsel af tilskud til foreninger og virksomheder, vil der være tale om en udgift for kommunerne, som der ikke er afsat midler til at dække.

Kommentarer

Godkendelses- og tilsynskriterierne vil, jf. også bemærkningerne til lovforslaget, blive fastlagt på bekendtgørelsesniveau, idet der vurderes at være tale om regler på et sådant detaljeringsniveau, at indføjelser i lovtekst ikke vil være hensigtsmæssig. Et udkast til bekendtgørelse vil blive sendt i høring i overensstemmelse med vanlig høringspraksis.

Godkendelseskriterierne vil, jf. også lovbemærkningerne, bl.a. relatere sig til foreningernes og de private virksomheders økonomi og kendskab til ansættelsesretlige regler samt til lederens baggrund og kompetencer. Reglerne for tilsyn vil indeholde et krav om et årligt tilsyn, hvor socialtilsynet skal udføre stikprøver i forhold til de godkendte foreningers og private virksomheders samlede regnskab for den del, der vedrører BPA. Ligeledes skal socialtilsynet ved sit tilsyn påse, at betingelserne for godkendelse fortsat er til stede. Socialtilsynets tilsyn omfatter ikke det kvalitative indhold i den enkelte BPA-ordning, hvilket er tilføjet i lovbemærkningerne.

Hvis en forening eller privat virksomhed har opnået godkendelse fra et af de fem socialtilsyn, gælder godkendelsen generelt. Dette følger i øvrigt den almindelige struktur i socialtilsynsloven. På samme måde skal en forening eller privat virksomhed kun underlægges tilsynet fra et af de fem socialtilsyn, jf. også den almindelige struktur i socialtilsynsloven.

Socialtilsynets afgørelser kan, jf. § 19 i lov om socialtilsyn, påklages efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Dette gælder også socialtilsynets afgørelser i forhold til foreninger og private virksomheder på BPA-området, jf. ordlyden af klagebestemmelsen.

Overgangsperioden på 1 ½ år for foreninger og virksomheder, der varetog arbejdsgiverfunktioner i BPA-ordninger før den foreslåede ikrafttræden, er begrundet i, at disse foreninger og private virksomheder skal have rimelig tid til at indrette sig, således at de kan opfylde kriterierne for godkendelse. Over-

gangsperiodens længde skal ses i sammenhæng med, at godkendelsesordningen har indflydelse på mulighederne for fremtidig indtjening.

Socialtilsynet skal, jf. lovbemærkningerne, fastsætte takster for opgaverne i forbindelse med godkendelse af og tilsyn med foreninger og private virksomheder, som opkræves hos de omfattede foreninger og virksomheder. Det er således foreningerne og virksomhederne, der afholder udgifterne ved socialtilsynets godkendelse og tilsyn.

4. Bagudbetalt tilskud

Dansk Erhverv og LOBPA påpeger, at der bliver tale om forskelsbehandling mellem borgere og nærtstående på den ene side og foreninger og virksomheder på den anden, og at udbetalingstidspunktet derfor bør være ens for alle parter.

BPA Nord, Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Sydjylland, Brugerklubben Aarhus, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, LO og Olivia Danmark påpeger, at forslaget gør det nødvendigt, at foreninger, der varetager arbejds giveransvaret, har lønsummen til rådighed, når den skal anvendes, ligesom der også må sikres likviditet til at dække løbende omkostninger efter forbrug.

Kommentarer

Baggrunden for at fastholde reglen om månedsvis forudbetaling i de tilfælde, hvor tilskuddet udbetales til borgeren eller en nærtstående, er, at det herved sikres, at borgerens eller den nærtståendes økonomi ikke belastes unødigt.

Den nærmere tilrettelæggelse af proceduren for kommunens udbetaling af tilskud til foreninger og virksomheder, både i forhold til den del, der udbetales i henhold til takstsystemet, og den del, der udbetales efter forbrug i den enkelte ordning, overlades til kommunen. I den kommende vejledning på området vil det dog udtrykkeligt blive nævnt, at kommunerne ved tilrettelæggelsen af proceduren bør være opmærksomme på, at foreningerne og virksomhederne skal have tilskuddet til rådighed, således at der kan udbetales løn m.v. rettidigt i den enkelte ordning uden unødigt belastning af foreningens eller virksomhedens økonomi.

5. Nærtstående som hjælper

KL finder, at grænsen på 37 timer også bør gælde i de tilfælde, hvor den nærtstående har overført tilskuddet til en anden nærtstående. LOBPA og Olivia Danmark anbefaler en definition af udtrykket ”nærtstående”. Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet og LO spørger, om grænsen på 37 timer om ugen også gælder for flere nærtstående tilsammen.

Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, LOBPA og Muskelsvindfonden ønsker, at de regler, der gælder for alle andre hjælpere i for-

hold til arbejdstid, også skal gælde for nærtstående, og Muskelsvindfonden anbefaler tillige en overgangsordning.

Danske Regioner og Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet foreslår en præcisering af udtrykket ”særlige tilfælde”. LOBPA finder det uklart, hvordan undtagelsen skal udmøntes i praksis, herunder hvem der skal foretage vurderingen og hvornår.

Kommentarer

Forslaget om en ugentligt øvre grænse på 37 timer til at varetage pasningsopgaven omfatter alene de ordninger, hvor den eller de nærtstående, der varetager pasningsopgaven i forhold til borgeren, også er tilskudsmodtager. I disse ordninger vil grænsen på 37 timer gælde for de nærtstående tilsammen, hvis de nærtstående er tilskudsmodtagere. I disse ordninger er der således sammenfald mellem arbejdsgiveren, arbejdslederen og hjælperen, og her finder arbejdstidsdirektivets regler om øvre arbejdstid ikke anvendelse. Derimod omfatter forslaget ikke ordninger, hvor den nærtstående har indgået aftale om overførsel af tilskuddet til en anden nærtstående. Her er der således ikke sammenfald mellem arbejdsgiveren, arbejdslederen og hjælperen, hvorfor det ikke vurderes nødvendig at lade grænsen på 37 timer om ugen være gældende, fordi den nærtstående, der varetager pasningen, her vil være omfattet af arbejdstidsdirektivets regler.

Som nærtstående anses, jf. også bemærkningerne til lovforslaget, normalt ægtefælle, samlevende, forældre, søskende samt andre, som har et nært forhold til borgeren med funktionsnedsættelse.

Der vil, jf. også bemærkningerne til lovforslaget, gælde en overgangsordning for ordninger, der er etableret før lovens ikrafttræden den 1. juli 2014. I disse ordninger vil den øvre grænse på 37 timer få virkning fra den 1. oktober 2014, hvorved der gives den nærtstående en periode på tre måneder til at indrette sig på den ændrede situation. Det bemærkes herved, at en indrettelsesperiode på 3 måneder tillige anvendes ved hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42, når denne ydelse ophører eller nedsættes i et sådant omfang, at det må sidestilles med ophør.

Omkring anvendelsesområdet for undtagelsen om, at en nærtstående i særlige tilfælde kan varetage pasningsopgaven i mere end 37 timer om ugen, henvises til bemærkningerne til lovforslaget. Ifølge lovbemærkningerne kan det f.eks. dreje sig om tilfælde, hvor der er sygdom blandt de af borgerens hjælpere, der ikke er nærtstående, eller i forbindelse med ferier. Det er kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om, hvorvidt en eller flere nærtstående kan varetage pasningsopgaven i mere end 37 timer om ugen. Kommunalbestyrelsens afgørelse herom kan påklages til Ankestyrelsen.

Ved fastlæggelsen af anvendelsesområdet for undtagelsen må der tages udgangspunkt i formålet med indførelsen af den øvre grænse på 37 timer om ugen. Formålet er, jf. lovbemærkningerne, bl.a. at medvirke til, at risikoen for høj arbejdsbelastning af nærtstående mindskes.

6. Øget brug af rådighedstimer

Bruger & Hjælper Gruppen Midt- og Syddjyland, Brugerklubben Aarhus, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland anfører, at hvis rådighedstimer skal anvendes, må der defineres nogle klare rammer, som er håndterbare for brugerne og hjælperne. KL foreslår, at kriteriet for udmåling af fuld nattetakst ændres til, at hjælpebehovet skal være på mindst 1 ½ time og skal være fordelt over mere end tre gange pr. nat.

LO og Muskelsvindfonden anbefaler, at det kommer til at fremgå af lovforslaget, at hjælpere skal have fuld løn med tillæg, når de aktiveres under en rådighedsvagt.

Dansk Handicap Forbund, Danske Handicaporganisationer, LO, LOBPA og Muskelsvindfonden anfører, at bestemmelsen om rådighed ikke må være til hinder for, at en arbejdsgiver kan aflønne efter en overenskomst. Danske Regioner anfører, at der bør tages højde for, at BPA til respirationspatienter ikke kan indebære rådighedsvagter.

Aarhus Kommune anfører, at forslaget om øget brug af rådighedstimer ikke vil medføre øgede styringsmuligheder, idet forslaget er udtryk for allerede gældende praksis i kommunen.

Kommentarer

Den foreslåede regel om øget brug af rådighedstimer giver klare retningslinjer for, hvornår hjælpen kan ydes som rådighedstimer, og hvornår der skal ydes almindelige nattetimer. Det foreslås således, at der gives mulighed for at yde tilskud, der svarer til rådighedsløn, således at hjælp i tidsrummet mellem kl. 23.00-06.00 i højere grad kan dækkes med rådighedsløn. Det foreslås, at borgere, der har behov for mere end 1½ times hjælp om natten eller har behov for hjælp mere end 3 gange pr. nat, skal have udmålt tilskud til fuld nattetakst, jf. takstsystemet, hele natten. Borgere, der har behov for mindre aktiv hjælp, men stadig har behov for, at hjælperen er til stede, foreslås at få udmålt fuld takst, jf. takstsystemet, i hjælperens aktive timer og rådighedstakst i de øvrige af nattens timer.

Herved sikres det, at en hjælperes aktive tjeneste under en rådighedsvagt kan aflønnes med fuld nattetakst. Dette er tilføjet i bemærkningerne til lovforslaget.

I forlængelse heraf skal der gøres opmærksom på, at det er den, der er arbejdsgiver i den enkelte BPA-ordning, der indgår aftale med den enkelte hjælper om løn- og ansættelsesvilkår.

I forhold til afgrænsningen af, hvornår der skal ydes fuld nattetakst hele natten, og hvornår der kan ydes rådighedstakst, bemærkes, at betingelsen om mere end tre ganges aktiv tjeneste og betingelsen om mere end 1 ½ times aktiv tjeneste er enten eller-betingelser. Hvis der var tale om både og-betingelser, ville det f.eks. kunne føre til, at en borger med behov for hjælp to gange om natten af en varighed på 2 timer pr. gang, skulle have udmålt rådighedstakst. Dette er ikke

intentionen med den foreslåede regel. Det bemærkes også, at borgere, der modtager BPA og respirationsbehandling, kan have behov for overvågning, som gør, at der ikke vil kunne ydes hjælp i form af rådighedsvagter.

Forslaget om øget brug af rådighedstimer tager afsæt i de nugældende regler og er en udvidelse heraf i forhold til nattetimerne, mens de nugældende regler videreføres uændret i den øvrige del af døgnets timer. Efter de nugældende regler kan der kun i helt særlige tilfælde udmåles tilskud til dækning af rådighedstimer til borgeren. Ved rådighedstimer forstås timer, hvor hjælperen er til stede, men kun helt undtagelsesvist udfører hjælp for borgeren. Intentionen er dermed at sikre, at den enkelte BPA-ordning kan hænge sammen, f.eks. i forbindelse med delt tjeneste, eller hvis borgeren har et mere spredt hjælpebehov.